

Nyugati virágtipsz - *Frankliniella occidentalis* Pergande

Parányi méretük miatt (a kifejlett hím kb. 1,2 mm, a nőstény 1,3-1,9 mm) szabad szemmel úgy tűnik, mintha a színcsapdán apró sertécskék és nem kártevő rovarok ragadtak volna. Nagyítóval már megfigyelhetjük az ábrán bemutatt, 2 pár "tollas" szárnyal rendelkező, jellegzetes alakú kártevőt.

Az egyes tripszfajok elkülönítése szakspecialista feladata. Ez a tripszfaj károsít leggyakrabban üveg-házainkban. Binokuláris mikroszkóppal azonosítható: 8 íz-ből álló csápja, a pontszemek mögötti sertesor harmadik, feltűnően hosszú sertéje, ill. a szárnyak sertézettsége alapján. Nyári alakja sárgás, télen sárgásbarna színű. Tápnövénye: üvegházi kártevő, ahol főként a gerberát, afrikai ibolyát, rózsát, szegfűt, krizantémot, begóniát, gloxiniát, korallvirágot, gladióluszt, valamint

a paprikát, paradicsomot és az uborkát károsítja. Széles tápnövénykörére jellemző, hogy 45 család 139 növényfaján észlelték kártételét. **Kárképe:** a lárvák a bimbóban, a virágban rejtetten élnek. A megtámadott növényen fehéres szívásnyomok jelennek meg, így az deformálódik. Az afrikai ibolyán kártételük jellegzetes jegye a szíromleveleken szétszórt virágpor. Ez az É-Amerikából, a nyugat-európai üvegházakon keresztül 1989 tájékan behurcolt tripszfaj hazánkban nem tud a szabadban áttelelni, de nyáron és ősszel számos gyomnövényen megél (*Chenopodium*, *Amaranthus*, *Melilotus*, *Datura*), melyekről ősszel az üvegházba vírusbetegségeket vihet be. Paradicsomra átviszi a paradicsom bronzfoltosság vírusát, amelynek fő terjesztője. A színcsapdát az üveg-, vagy fóliaházban a növényzet felső szintjének magasságába helyezük ki. A csapdázást folyamatosan végezzük az egész év folyamán, amikor üvegházunkban termelés folyik.

A tripsz amit a csapda fog

www.entomology.umn.edu

www.plantesygdomme.dk

www.gov.on.ca

www.ces.ncsu.edu

**A kártétel,
amit meg kell
előznünk**

A CSALOMON[®] színcsapda szelektivitása: a nyugati virágtripszet színcsapdánk kék színű része igen jól fogja, a sárga rész kevésbé csalogatja. Más tripszfajok viszont (pl. dohánytripsz - *Thrips tabaci*) inkább a sárga színre repülnek.

Ezek mindegyike üvegházi kártevő, tehát megjelenésük felveti a védekezés szükségességét.

A CSALOMON[®] színcsapda vonzóképesége: mindaddig fogja az odarepülő rovarokat, míg a ragacsalap meg nem telik. Ez legalább 6-8 hetes időszakot jelent. Ezután a csapdát a biztonságos rajzáskövetés érdekében cserélje újra!

plante-doktor.dk

**A kártétel,
amit meg kell
előznünk**

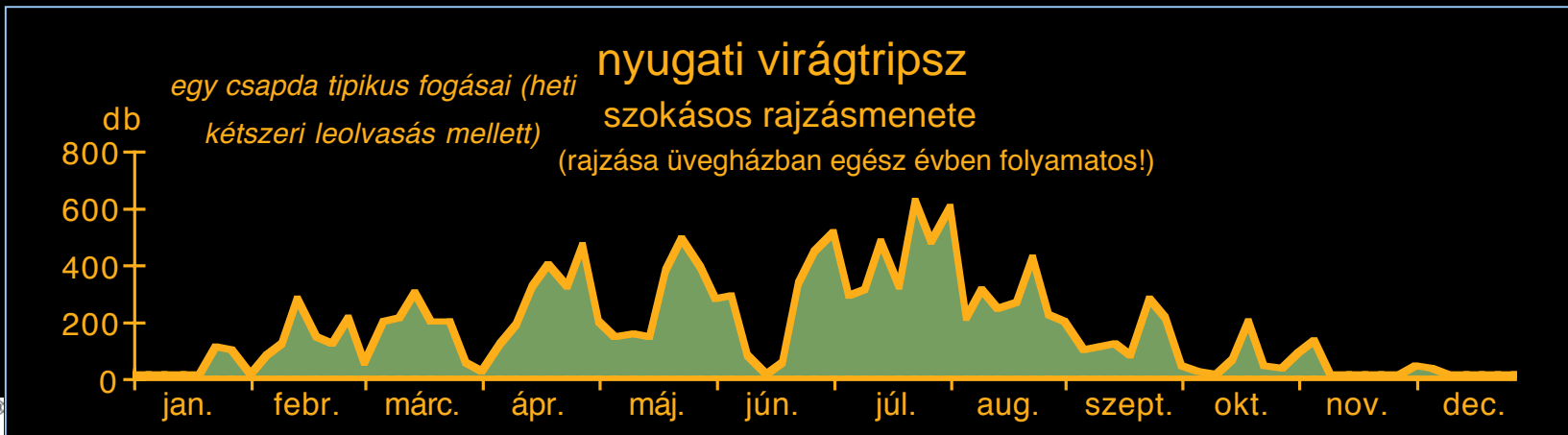
lamar.colostate.edu

lamar.colostate.edu

A nyugati virágtipsz ellen világszerte elterjedt, szinte kizárólagos módszer a színcsapdázás, elsősorban abból a célból, hogy a kártevő betelepülését, megjelenését, idejében észleljék, ill. a terjedési gócpontokat behatárolják[1]. E célra Európában leghatékonyabbnak a **kék**, míg Észak-Amerikában a **sárga** színű csapdák bizonyulnak[2]. Tapasztalat szerint, amíg kevés a tripsz, a színcsapdák túlnyomórészt hímeket fognak; később a fogott nőstények száma is megnő [3]. A fertőzési gócek könnyen behatárolhatók, majd felszámolhatók az első észlelt fogások után, virág-vizsgálattal[4]. A tripszek előjövételét tavasszal ráfűtéssel segíthetjük. Védekezés szempontjából fontos a megelőzés: ne teletessünk muskátlit az üvegházban és gyommentesítsünk! A színcsapdával kombináltan alkalmazhatjuk a tripszet pusztító hasznos szervezetek betelepítését is; pl. ragadozó atkákat, (*Amblyseius* fajok) ill. poloskákat (*Orius*) [6], amely forgalomban van Biobest néven. [2] Több színcsapdával a kártétel gazdaságilag elfogadható szinten tartható; ez esetben nincs szükség ellene más módszerrel védekezni. [2] Felszaporodás esetén a különböző fejlődési alakok jelenléte miatt a kezelések többszöri ismétlése szükséges [2]

[1] H. Zsellér I., *Agrofórum*, 8:60, 1997; [2] Vernon, R.S., Gillespie, D.R. *J. Econ. Ent.*, 88:288, 1995; [3] Higgins C.J. Myers, *J.H. Environ. Entomol.* 21:322, 1992; [4] Higgins, C.J. *J. Econ. Ent.* 85:1891, 1992; [5] Horváth, J. Tüske, M. *Agrofórum*, 8:68, 1997 [2] *Növényvédő szerek, termésnövelő anyagok. Évente megjelenő kiadvány, beszerezhető: megyei Növényvédő (NTSZ) Állomások; www.ontsz.hu/engedelyezes/nyitolap.html; WIN-PESZTI (www.relemi.hu)*

az MTA ATK Növényvédelmi Intézet bejegyzett védjegye.

Megrendelés / felvilágosítás: MTA ATK Növényvédelmi Intézet, Budapest, Pf. 102., 1525; tel.: (1)-391-8637, 06-30-9824999; fax: (1)-3918655; e-mail: <csalomon@julia-nki.hu> vagy <h2371tot@ella.hu>; internet: <www.julia-nki.hu/csalomon>

A nyugati virágtipsz fogások főleg a CSALOMON[®] SZINb (kombinált kék/sárga) színcsapda kék részén várhatók! © MTA NKI 2010

